

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 34/2012 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi väliaikaisesta pankkiverosta sekä laeiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 16 §:n ja verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain 18 ja 20 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 27 päivänä marraskuuta 2012 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi väliaikaisesta pankkiverosta sekä laeiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 16 §:n ja verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain 18 ja 20 §:n muuttamisesta (HE 167/2012 vp).

Lausunto

Eduskunnan päätöksen mukaisesti talousvaliokunta on antanut asiasta lausunnon (TaVL 46/2012 vp), joka on otettu tämän mietinnön liitteeksi.

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaostossa ovat olleet kuultavina

- erityisasiantuntija Tarja Järvinen ja lainsäädäntöneuvos Tuija Taos, valtiovarainministeriö

- johtava lakimies Matti Merisalo, Verohallinto
- rahoitusasiantuntija Tommi Toivola, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- pääekonomisti Veli-Matti Mattila, Finanssialan Keskusliitto
- professori Olli Mäenpää, Helsingin yliopisto
- verolakimies Mirja Pättikangas, Nordea Pankki Suomi Oyj
- asianajaja Einari Karhu, Asianajotoimisto Borenius edustaen Nordea Pankki Suomi Oyj:tä
- talousjohtaja Harri Luhtala, OP-Pohjola-ryhmä
- riskienhallintajohtaja Pertti Manninen, Säästöpankkiliitto ry.

Kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- Finanssivalvonta
- professori Marjaana Helminen, Helsingin yliopisto
- Keskuskauppakamari
- Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry
- valtiovarainministeriö
- Veronmaksajain Keskusliitto
- Ålands landskapsregering / Ahvenanmaan maakunnan hallitus.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki väliaikaisesta pankkiverosta. Talletuspankeilta kerättäisiin pankkiveroa, joka suoritettaisiin valtiolle. Pankkiveron suuruus perustuisi talletuspankin vakavaraisuuslaskennan mukaisten riskipainotettujen erien määrään edeltävän kalenterivuoden lopussa. Laki olisi määräaikainen siten, että pankkiveroa kerättäisiin verovuosina 2013—2015, kuitenkin siten, että laki ei olisi yhtä aikaa voimassa mahdollisesti voimaan tulevan kriisinhallintaa koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin mukaisen sääntelyn kanssa.

Elinkeinotulon verottamisesta annettuun lakiin lisättävän säännöksen mukaan pankkivero

ei olisi verotuksessa vähennyskelpoinen erä. Verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annettuun lakiin lisättäisiin säännökset, joiden nojalla Verohallinto voisi salassapitovelvollisuuden estämättä antaa verotustietoja Finanssivalvonnalle lausunnon antamista varten pankkiveroa koskevassa asiassa.

Esitys liittyy valtion vuoden 2013 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2013 alusta. Väliaikaisesta pankkiverosta annettu laki olisi voimassa 31 päivään joulukuuta 2015.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä muuttamattomina.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotukset hyväksytään muuttamattomina.

Helsingissä 7 päivänä joulukuuta 2012

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Kimmo Sasi /kok
jäsen. Leena Harkimo /kok
Pertti Hemmilä /kok
Jouko Jääskeläinen /kd
Timo Kalli /kesk (osittain)
Sampsa Kataja /kok
Anneli Kiljunen /sd
Esko Kiviranta /kesk
Mika Lintilä /kesk
Kari Rajamäki /sd
Markku Rossi /kesk
Matti Saarinen /sd

Sari Sarkomaa /kok
Jouko Skinnari /sd
Osmo Soininvaara /vihr
Astrid Thors /r
Kauko Tuupainen /ps
Kari Uotila /vas
Pia Viitanen /sd (osittain)
Ville Vähämäki /ps
vjäs. Sirpa Paatero /sd (osittain)
Eero Reijonen /kesk (osittain)
Juha Väätäinen /ps.

Valiokunnan sihteerinä jaostokäsittelyssä on toiminut

2 valiokuntaneuvos Maarit Pekkanen.

VASTALAUSE 1

Perustelut

Suomessa pitkään säilynyt matala korkotaso ja pienet korkomarginaalit ovat jo kaventaneet pankkien tuloksellista toimintaa. Euroopan finanssikriisin seurauksena on pankeille tulossa tämän lakiesityksen lisäksi uutta sääntelyä ja erilaisia lisämaksuja. Myös pankkien oma varainhankinta on kallistunut. Nämä aiheuttavat nousupaineita pankkien asiakkailta perimiin maksuihin ja korkomarginaaleihin jo ilman tätä lakiesitystä. Jokainen pankeille tuleva uusi kustannus heikentää myös pankkien mahdollisuutta säilyttää pankkisektorin olemassa olevat työpaikat. Pankkivero tulee näin ollen lisäämään pankeissa työskentelevien epävarmuutta oman työpaikkansa tulevaisuudesta.

Suomen talous on tällä hetkellä taantumassa. Vienti ei vedä kunnolla, joten vaihtotase on alijäämäinen. Kotimainen teollisuuden investointitaso on alhainen, ja niin ikään merkittävien ulkomaisten uusinvestointien saaminen Suomeen on ollut haastavaa. Pankkiveron seurauksena pankkiluotot kallistuvat. Tämä heikentää entisestään investointeja ja sitä kautta talouden kasvua sekä verokertymiä. Pankkivero tulee heikentämään Suomen kilpailukykyä.

Koska unionin tasolla ei ole vielä päästy ratkaisuun vakausrahastosta eikä kriisinhallintadirektiivistä, hallitus ei tarkkaan osoita, mihin pankkiveron tuotto käytettäisiin. Hallituksen esittämässä muodossa pankkivero on ikään kuin pankeilta saatavaa korotonta pakkolainaa, joka ainakin väliaikaisesti kohdennetaan valtion yleisen budjettivajeen tilkitsemiseen.

Lakiesitys ei tule lisäämään pankkien välistä neutraalisuutta Pohjoismaiden välillä, mikä

perustuu jo maiden välisiin valuuttaeroihin ja pankeilta perittävien maksujen erilaisuuteen. Vertaaminen Ruotsin pankkien toimintaan ei ole relevanttia, koska Suomen pankeille on tulossa muita rasitteita euron takia.

Suomen pankeille on tulossa euroalueen muutoksista johtuvia lisärasitteita montaa eri kautta. Tiedossa ovat ainakin Basel III, kriisinhallintarahasto sekä pankkiunioniin liittyvät valvontaja muut hankkeet. Myös mahdollisuus transaktioveron myöhemmälle käyttöönottamiselle on yhä olemassa, vaikka hallitus ei tässä vaiheessa lähtenytkään mukaan tämän veron edistämiseen. On syytä muistaa, että osa hallituksesta olisi jo nyt halunnut ryhtyä valmistelemaan transaktioveron käyttöönottamista, vaikka se aiotaan ottaa käyttöön vain osassa euroaluetta. Lisäksi on tulossa pankkien rakenteita koskevia uudistuksia.

Lakiesityksessä jää epäselväksi Suomessa toimivien ulkomaisten pankkipalveluiden tarjoajien pankkiverollisuus.

Jos pankkivero tulee voimaan, se tulisi tarkkaan rahastoida kotimaisia pankkikriisien ratkaisuja varten. Pankkiveron tulisi lisäksi olla verotuksessa vähennyskelpoinen pankeille.

Keskustan valtiovarainvaliokuntaryhmä ei pidä perusteltuna ottaa käyttöön lakiesityksen mukaista pakkiveroa ja esittää, että lakiesitys hylätään.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että lakiehdotukset hylätään.

Helsingissä 7 päivänä joulukuuta 2012

Mika Lintilä /kesk
Timo Kalli /kesk
Esko Kiviranta /kesk

Markku Rossi /kesk
Eero Reijonen /kesk

VASTALAUSE 2

Perustelut

Perussuomalaiset kannattavat pankkiveroa, mutta emme voi kannattaa sitä nykyisessä taloustilanteessa emmekä hallituksen esittämässä muodossa. On syytä ottaa huomioon, että EU-tasolla valmistellaan parhaillaan ns. kriisinratkaisudirektiiviä, jossa otetaan todennäköisesti kantaa myös siihen, miten ns. kriisinratkaisurahastoon on varoja syytä kerryttää. Näin ollen pidämme parhaimpana vaihtoehtona palata asiaan sen jälkeen, kun tiedämme tarkasti direktiivin sisällön.

Veron perusteena käytetty riskipainotettujen erien määrä tarkoittaa käytännössä sitä, että pankit tulevat veron seurauksena vähentämään riskipitoisempien lainojen antoa. Pankkien lainasalkun riskipitoisemmat lainat ovat pääasiassa yrityslainoja, joten pankkiveron takia pankit joutuvat vähentämään yrityslainoituksen antoa sekä nostamaan lainoituksen hintaa. Pankkivero

tulee siis vaikeuttamaan erityisesti pk-yritysten lainansaantia tilanteessa, jossa eurokriisin seurauksena pk-yritysten lainansaanti on jo hankalaa. Yritysrahoituksen heikkeneminen vaikeuttaa merkittävästi niiden investointimahdollisuuksia ja siten heikentää myös Suomen kilpailukykyä.

Perussuomalaiset haluavat kiinnittää huomiota siihen, että lakiesitys on laadittu erittäin nopealla aikataululla. Tämä on johtanut siihen, että lain taloudellisten vaikutusten perusteellista arviointia ei ole tehty. Myös kansainvälinen vertailu on lakiesityksessä suppea, mikä on erittäin ongelmallista, kun ottaa huomioon rahoitusmarkkinoiden kansainvälisen luonteen.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että lakiehdotukset hylätään.

Helsingissä 7 päivänä joulukuuta 2012

Ville Vähämäki /ps
Kauko Tuupainen /ps
Juha Väättäinen /ps